

Dato: 25/4 – 2013

Kunsten og kunstnerens møde med børn og betydningen heraf – Hvordan spiller dette sammen med aktivitetstiden i den nye folkeskole?

Professor i børnekultur, Beth Junker, beskriver barnet som primært ”et værende væsen”, fremfor et ”modtagende objekt”. Derfor har barnets møde med kunsten stor betydning for dets udvikling, læring og dannelse.

Anne Bamford stod i spidsen for en rapport fra FN’s uddannelsesorganisation UNESCO om kunstfagernes rolle og indvirkning på læring, akademiske perspektiver og trivsel. Rapporten omfatter statistik fra 60 lande og mere indgående undersøgelser i 35 lande.

Konklusionen var klar: God undervisning i musik og andre æstetiske fag har store positive effekter på børn og unge i skolen. Det bidrager til selvtillid, mindre fravær og bedre læse- og skrivefærdigheder.

Det gælder også når kreativiteten trækkes ind i undervisningen i de andre fag på skolen, mener Bamford.

Aktivitetstiden i folkeskolereformen giver mulighed for en fordybelse, hvor kunstens væsen mødes med de praktisk/musiske fags fælles mål.

Dette møde er vigtigt, fordi børn ofte er sensitive erkendere, før de er rationelt erkendende. Kunsten tilbyder børn et sådant sensitivt erkendelsesrum, og da kunsten er rummelig og integrerende støtter den barnets dannelse og mulighed for senere at kunne indgå i forskellige kulturelle arenaer.

Man bør se på skoledagen som en helhed og tænke det brede læringsbegreb ind overalt. I nogle perioder er der fokus på det ene, andre tidspunkter det andet. Andre gange det hele på en gang. Tænkningen skal være med det brede læringsbegreb.

Børns møde med kunsten tilbyder æstetiske læreprocesser, som er de personlige erkendelsesveje, der foregår gennem oplevelser og bearbejdning af disse. Disse læreprocesser supplerer de rationelle læreprocesser som viden, skolen traditionelt bygger på.

Det skal være sjovt at gå i skole, aktivitetstiden skal understøtte alt det andet der foregår, herunder integrere læringsrum udenfor skolen, men også tænke alternative læringsrum ind i skolen og bruge det i egen undervisning.

I de æstetiske læreprocesser udspringer børns deltagelse af deres egen motivation og af indre drivkraft. Dette skaber trivsel. Derfor er det vigtigt, at der i aktivitetstiden skabes rammer for at børn kan være i en kunstart, at de får lov til at opleve og fordybe sig i kunstens væsen og i skabelsesprocessen.

Læring sker, når handling, opmærksomhed, følelser og tanke spiller sammen. Kulturen og kunsten kan bidrage med ny tilgang til læring. Læringsrum skal tages mere alvorligt – det er vigtigt, at der skabes plads/rum hertil.

En vigtig udfordring i udmøntningen bliver at styrke fag/fagligheder i aktivitetstimer, så de ikke blot ender som appendix til de andre fag og har lav status blandt såvel lærere som elever. Det skal være tydeligt for eleverne, at det har relevans. Lærerne i skolen skal kende til metoder og samarbejdsformer, der fremmer fantasi og innovativt samarbejde. Pædagogiske metoder og teknikker, der kan stimulere og udvikle elevernes kreative kompetencer, vil på sigt medvirke til at opbygge en stærk selvstændighedskultur og samhørighed i det danske samfund.

Gennem undervisningen i aktivitetstimerne lærer eleverne at benytte sig af arbejdsmetoder og teknikker af praktisk, musisk, kreativ og kunstnerisk karakter. En styrkelse af de praktiske musiske fag, så eleverne opnår større kundskaber og erhverver bedre færdigheder, vil øge deres forståelse for sammenhæng mellem teoretisk viden og praktiske muligheder. Denne forståelse og kompetence ruste eleverne til at tage initiativ, se nye og måske anderledes muligheder, når opgaver skal løses – ikke kun i folkeskolens fag eller i tværfaglige projektsammenhænge, men også i deres fremtidige virke i arbejde og fritid.

En afvekslende, spændende og udfordrende skoledag kan underbygges af at arbejde målrettet med at pulje timer til projektforsøg – baseret på kunstneriske, kreative og bevægelsesorienterede tilgange og værktøjer – der skaber nye læringsrum for børnene og ny læring for lærerne.

Udviklingen af kreative kompetencer kan indtænkes fra de små klasser og til projektopgaverne i udskoling. Projektarbejdet kan skabes i en vekselvirkning mellem skole og kunst-, kultur- og fritidslivet og åbner op for at anvende undervisere fra kunst, kultur og idrætsverdenen i samspil med skolen egne lærere.

I det følgende beskrives eksempler på hvordan kunst og kultur kan kobles med folkeskolens undervisning:

I bilag 1 er beskrevet, hvordan Herlev har opbygget den kulturelle rygsæk. Der er opbygget en kulturel læreplan, hvor kunstens væsen er sammenholdt med fagenes trinmål. De kunstneriske fag billedkunst, musik, drama, litteratur og film bliver suppleret med to videnskabsfag i form af historie og biologi, for at inddrage det lokale museum og naturcenter i arbejdet.

I bilag 2 er beskrevet, hvordan Hadsundsvejens Skole har arbejdet med at blive ”Den kreative skole i Randers”

I bilag 3 – beskriver Odense kommune, hvordan eleverne i Odense mindst 3 gange i deres skoleforløb møder teatret. Endvidere beskrives hvordan ” Skoletjenesten i Odense” spiller sammen med skolens undervisning. Skoletjenesten rummer bl.a. muligheder for at åbne museerne for eleverne.

I bilag 4 beskriver Helsingør kommune, hvordan der arbejdes med omverdensforståelse i skoler og daginstitutioner. Dette arbejde rummer forpligtende samarbejde mellem kulturinstitutioner, naturskole og dagtilbud og folkeskole.